

Na osnovu člana 123. tačka 3. Ustava Republike Srbije, a u vezi sa članom 7. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu ("Službeni glasnik RS", broj 101/05),
Vlada donosi

UREDBU

O PREVENTIVNIM MERAMA ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD USLED RIZIKA OD EKSPLOZIVNIH ATMOSFERA

(Objavljena u "Sl. glasniku RS", br. 101 od 23. oktobra 2012)

Predmet

Član 1.

Ovom uredbom propisuju se minimalni zahtevi koje je poslodavac dužan da ispuni u obezbeđivanju primene preventivnih mera za zaštitu bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih usled rizika od eksplozivnih atmosfera.

Primena

Član 2.

Ova uredba se ne primenjuje na:

- 1) prostor koji se koristi za i u toku zdravstvenog tretmana pacijenata;
- 2) korišćenje gasnih aparata;
- 3) proizvodnju, korišćenje, upotrebu, skladištenje i transport eksploziva ili hemijski nestabilnih materija;
- 4) površinsku i podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina i eksploataciju mineralnih sirovina dubinskim bušotinama;
- 5) korišćenje transportnih sredstava za drumski, vodeni ili vazdušni transport, na koji se primenjuju odredbe međunarodnih sporazuma, kao što su ADNR, ADR, ICAO, IMO, RID;

Odredba stava 1. tačka 5) ovog člana ne odnosi se na transportna sredstva namenjena za korišćenje u eksplozivnim atmosferama.

Pojam eksplozivne atmosfere

Član 3.

Eksplozivna atmosfera, u smislu ove uredbe, jeste smeša vazduha i zapaljivih materija u obliku gasova, pare, magle ili prašine, pod atmosferskim uslovima u kojoj se nakon paljenja, sagorevanje širi na celu nesagorelu smešu.

Prevenција i zaštita od eksplozija

Član 4.

Poslodavac je dužan da u cilju prevencije i zaštite od eksplozija, obezbedi primenu tehničkih i/ili organizacionih mera za bezbedan i zdrav rad u skladu sa prirodom poslova koji se obavljaju, prema prioritetima, a polazeći od sledećih načela:

- 1) prevencija nastanka eksplozivnih atmosfera osim kada priroda poslova koji se obavljaju to ne dozvoljava;
- 2) izbegavanje paljenja eksplozivnih atmosfera;
- 3) ublažavanje štetnih efekata eksplozije sa ciljem da se obezbedi bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih.

Mere iz stava 1. ovog člana čiju primenu treba obezbediti:

- 1) ukoliko je potrebno, treba kombinovati i/ili dopuniti sa drugim merama čija primena treba da spreči širenje eksplozije;
- 2) potrebno je revidirati periodično, kao i u slučaju nastanka značajnijih promena koje mogu da utiču na bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Procena rizika od eksplozija

Član 5.

Poslodavac je dužan da za sva radna mesta u radnoj okolini na kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere izvrši procenu rizika od nastanka povreda na radu i oštećenja zdravlja zaposlenih usled eksplozivnih atmosfera uzimajući u obzir:

- 1) verovatnoću nastanka eksplozivnih atmosfera i njihovu postojanost;
- 2) verovatnoću da su izvori paljenja, uključujući elektrostatička pražnjenja, prisutni, kao i verovatnoću da postanu aktivni i efektni;
- 3) instalacije, materije koje se koriste i procese, kao i njihovu moguću interakciju;
- 4) težinu mogućih posledica.

Procena rizika mora da bude sveobuhvatna.

Prostor koji jeste ili može biti otvorima povezan sa prostorom u kome se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere mora da bude obuhvaćen procenom rizika.

Osnovne obaveze

Član 6.

Poslodavac je dužan da, u skladu sa osnovnim principima procene rizika polazeći od načela prevencije navedenih u članu 4. ove uredbe, obezbedi primenu preventivnih mera s ciljem da se obezbedi bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih tako da:

- 1) tamo gde se eksplozivne atmosfere mogu pojaviti u količinama koje mogu ugroziti bezbednost i zdravlje zaposlenih ili drugih lica, obezbede uslovi radne okoline u kojima se poslovi mogu obavljati na bezbedan način;
- 2) u radnoj okolini gde se eksplozivne atmosfere mogu pojaviti u količinama koje mogu ugroziti bezbednost i zdravlje zaposlenih, primenom odgovarajućih tehničkih sredstava, a u skladu sa procenom rizika, obezbedi odgovarajuće praćenje stanja sve vreme dok su zaposleni prisutni.

Saradnja sa drugim poslodavcima

Član 7.

Kada dva ili više poslodavaca u obavljanju poslova dele radni prostor, odnosno kada su zaposleni kod dva ili više poslodavaca prisutni u istom prostoru, svaki od poslodavaca, u skladu sa sporazumom zaključenim primenom propisa kojima se uređuje oblast bezbednosti i zdravlja na radu, odgovaran je za primenu mera za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu koje je pod njegovom neposrednom ili posrednom kontrolom. Ne isključujući odgovornost pojedinih poslodavaca, poslodavac koji je odgovoran za radni prostor dužan je da koordinira primenu mera koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu svih zaposlenih, kao i da u svom dokumentu o zaštiti od eksplozije, pored ostalog, utvrdi način koordinacije, kao i mere i lica odgovorna za njeno sprovođenje.

Prostor u kome se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere

Član 8.

Poslodavac je dužan da prostor u kome se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere klasifikuje u odgovarajuće zone u skladu sa Klasifikacijom prostora u kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere (Prilog 1.).

Poslodavac je dužan da, u prostoru iz stava 1. ovog člana, obezbedi primenu preventivnih mera navedenih u Pregledu preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera i kriterijuma za izbor opreme za rad i zaštitnih sistema (Prilog 2.).

Poslodavac je dužan da obezbedi da ulazi u prostor u kome eksplozivne atmosfere mogu dostići količine koje mogu ugroziti bezbednost i zdravlje zaposlenih budu obeleženi Oznakom za bezbedan i zdrav rad za prostore u kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere (Prilog 3.).

Klasifikacija prostora u kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere (Prilog 1.), Pregled preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera i kriterijumi za izbor opreme za rad i zaštitne sisteme (Prilog 2.) i Oznaka za bezbedan i zdrav rad za prostore u kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere (Prilog 3.) odštampani su uz ovu uredbu i čine njen sastavni deo.

Dokument o zaštiti od eksplozije

Član 9.

Poslodavac je dužan da prilikom procene rizika od eksplozije donese dokument o zaštiti od eksplozije, kao i da obezbedi da dokument uvek bude ažuriran, odnosno da njegova sadržina odgovara stvarnom stanju stvari na koje se odnosi.

Dokument o zaštiti od eksplozije jeste dokument u kojem je, pored ostalog, navedeno:

- 1) da je rizik od eksplozije utvrđen i procenjen;
- 2) da će sve mere za bezbedan i zdrav rad utvrđene u skladu sa ovom uredbom biti sprovedene;
- 3) koji prostor je klasifikovan u odgovarajuće zone u skladu sa Klasifikacijom prostora u kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere (Prilog 1.);

- 4) u kojem prostoru će se primenjivati preventivne mere navedene u Pregledu preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera i kriterijuma za izbor opreme za rad i zaštitnih sistema (Prilog 2.);
- 5) da su radna mesta i oprema za rad, uključujući i uređaje za upozoravanje, projektovani, odnosno da se koriste i održavaju tako da je omogućen bezbedan i zdrav rad;
- 6) da se prilikom korišćenja opreme za rad primenjuju propisane preventivne mere za bezbedan i zdrav rad.

Dokument o zaštiti od eksplozije može da bude prilog akta o proceni rizika koji je poslodavac doneo u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Poslodavac je dužan da donese dokument o zaštiti od eksplozije pre početka rada na radnim mestima na kojima se mogu pojaviti eksplozivne atmosfere, kao i da izvrši delimičnu izmenu i dopunu dokumenta o zaštiti od eksplozije ukoliko procenu rizika nije izvršio u skladu sa odredbama člana 5. ove uredbe, kao i u slučaju nastanka promena koje mogu uticati na bezbednost i zdravlje zaposlenih, a naročito u pogledu korišćenja opreme za rad i organizacije rada.

Završna odredba

Član 10.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2015. godine.

broj 110-6954/2012

U Beogradu, 18. oktobra 2012. Godine

Vlada
Predsednik, Ivica Dačić, s.r.